

Motion till riksdagen 2020/21:2616

av **Ann-Britt Åsebol (M)**

Nyckelbiotoper

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av hur nyckelbiotoperna påverkar Sveriges skogsägare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Drygt hälften av Sveriges yta är skog och hälften av skogen ägs av enskilda privatpersoner. Det finns cirka 360 000 skogsägare i landet och Sverige är därmed ett av de länder i världen som har störst andel privatägd skog.

Förutom den nationella skogsvårdslagstiftningen som säkrar både biologisk mångfald och god virkesavkastning finns även andra internationella och frivilliga system som verifierar den långsiktiga uthålligheten. Systemen kallas certifiering av skogsbruk och bygger på att ett fristående organ granskar och godkänner skogsbruket med avseende på miljöanpassning, samhällsnytta och ekonomisk livskraft. Några av dessa system har också regler för miljömärkning av träprodukter, vilket således garanterar att träåvaren kommer från ett uthålligt skogsbruk.

Den ursprungliga orsaken till att man började med skogscertifiering var för att hindra den kraftiga avskogningen i tropikerna. Certifieringen skulle då garantera att virke inte kom från ett tropiskt, miljöhotat område. I dagsläget certifierar man även skog i de industrialiserade länderna. Det finns flera skogscertifieringssystem i dag.

I Sverige är 46 procent av skogen certifierad med FSC och 30 procent med PEFC (uppgifterna gäller 2004). SFI och CSA finns inte i Sverige.

Nyckelbiotoper är skogsområden med mycket höga naturvärden. Dessa områden har egenskaper som gör att de är viktiga för att hotade eller missgynnade arter i skogen ska ha möjlighet att överleva. Skogsstyrelsen har sedan år 1990 haft regeringens uppdrag att inventera nyckelbiotoper på privat mark. Skogsbolag och större markägare har tidigare genomfört motsvarande inventeringar på sina marker, men även dessa marker inventeras idag av Skogsstyrelsen.

Totalt har cirka 82 000 nyckelbiotoper (cirka 380 000 hektar) registrerats hos Skogsstyrelsen. De frivilliga avsättningarna täcker 1,2 miljoner hektar. Vid skötsel av skog måste vissa åtgärder anmälas i förväg till Skogsstyrelsen. Efter en anmälan om föryngningsavverkning har Skogsstyrelsen sex veckor på sig att inventera skogsmarken och fastighetsägaren har inte rätt att avverka under den tiden. Det är inte helt ovanligt att nyckelbiotoper som inte tidigare kartlagts hittas då. Trots att nyckelbiotoper får avverkas kan det innebära att virket inte uppfyller kraven på certifiering. Utan certifiering är det mycket svårt för skogsägaren att sälja virket eftersom skogsbolagen oftast inte vill befatta sig med icke certifierad skog.

I Dalarna försvåras problemet ytterligare eftersom skiftesreformerna inte implementerats i alla områden. Detta medför att en del av Dalarnas skogsmark är uppdelad i små skiften som inte lämpar sig för modernt skogsbruk. När omarronderingar genomförs kan det hända att nyckelbiotoper som inte registrerats tidigare upptäcks. Det kan då uppstå problem om Skogsstyrelsen i ett första skede klassar området som intressant ur mångfaldssynpunkt, men sedan avstår från att upprätta exempelvis ett naturvårdsavtal med ägaren. Då kan markägaren hamna i kläm genom att virkesmarknaden inte vill befatta sig med virket och något avtal med staten kan inte erhållas. Ett avtal med Skogsstyrelsen som kompensation för nyckelbiotoperna är ett bra alternativ. Regeringen bör genomföra en översyn för att undersöka om det finns skäl att vidta åtgärder då staten först pekar ut ett område som intressant, men sedan avstår avtal. Dalarnas speciella situation med omarronderingar gör att det finns särskilda skäl till en översyn. Det finns ofta ett stort motstånd och då bör så lite friktion som möjligt finnas i dessa processer. Det är bara att beklaga att det som på många ställen gjordes för över 150 år sedan ännu inte genomförts på alla orter i Dalarna.

Ann-Britt Åsebol (M)